

VIJESTI I SAVJETI **Siromaštvo je gotovo siguran okidač za bolest**

Dražena Lejo, 13. kolovoza 2023.

Siromaštvo je gotovo siguran okidač za bolest, utječe na funkciju gena, smanjuje mogućnost društvenog napretka, ostavlja posljedice na nasljednicima i stvara začarani generacijski krug. Takvi su zaključci brojnih istraživanja, kako kod nas, tako i u svijetu, a koja ispituju uzročnu posljedične veze siromaštva i bolesti. Stručnjaci u Hrvatskoj već godinama upozoravaju kako je siromaštvo opasno za zdravlje ljudi i kakve sve posljedice ostavlja na njih, ali se o tome još uvijek nedovoljno govori jer siromaštvo i dalje nosi i stigmu i sram. Međutim, i dalje je gotovo svaki peti Hrvat u riziku od siromaštva ili već živi u svakodnevnoj borbi s osnovnom egzistencijom, a djeca u takvim zajednicama su nam mahom gladna. Život u siromaštvu nagriza zdravlje, osobito najmlađih među nama, a suočavanje s gladi vodi prema padu imuniteta i nizu bolesti, od dijabetesa, do psihičkih i zloćudnih bolesti. Takvi uvjeti skraćuju i životni vijek ljudi.

I premda se i svjetske organizacije i pojedini entuzijasti u našoj zemlji trude da osmisle programe pomoći borbi protiv siromaštva, statistike su i dalje neumoljive. Najnoviji podaci UNDP-a, objavljeni prije mjesec dana, kažu kako je više od 1,1 milijarde ljudi i dalje siromašno, a taj podatak proizlazi iz izvještaja, koji obuhvaća 6,1 milijardu ljudi u 110 zemalja, odnosno 92 posto svjetske populacije zemalja u razvoju. Dodatno zabrinjavajući i jako tužan podatak je onaj koji kaže da je među tih 1,1 milijardu siromašnih čak 566 milijuna osoba mlađih od 18 godina, odnosno djece. Siromaštvo pretežno pogađa ruralna područja, čak 84 posto siromašnih ljudi žive u ruralnim područjima, koja su siromašnija od urbanih u svim regijama svijeta. No, ne pogađa siromaštvo samo ruralne i slabo razvijene krajeve svijeta. Posljednjih tjedana smo svjedočili i vapajima onih koji brinu o pučkim kuhinjama u Njemačkoj, a koji kažu da im se broj korisnika povećava, najviše zbog rata u Ukrajini, dok se broj donacija sve više smanjuje.

Krize proteklih godina svakako su napravile značajan udar i na budžete pučkih kuhinja i pojedinaca, zbog čega je siromašnim ljudima dostupno manje od 3,65 dolara dnevno. Tako kaže UNDP-ov izvještaj, ističući i kako procjenjuju da se broj ljudi koji žive ispod granice siromaštva posljednjih godina povećao za 165 milijuna. Dok proučavamo tu svjetsku statistiku, lako se zanijeti i pomisliti da kod nas, ipak, nije tako. Međutim, surovi su podaci i za Hrvatsku u prošloj godini, koje je objavio Državni zavod za statistiku.

prof. dr. sc. Olja Družić Ljubotina: Praksa pokazuje da često siromašni ljudi oboljevaju ili da oboljeli ljudi postaju siromašni (autor fotografije: Goran Mehkek/cropix)

Stopa rizika od siromaštva iznosila je lani 18 posto u Hrvatskoj, a najviše su ugrožene žene, stariji, samci i nezaposleni, a raste i trend siromaštva među jednoroditeljskim obiteljima. Ta brojka, dakako, ne pokazuje stvaran broj siromašnih osoba, već koliko njih ima dohodak ispod praga, za koji se smatra rizikom od siromaštva. Taj je prag lani godišnje iznosio 5.255,83 eura (39.600 kuna) za kućanstvo s jednim članom odnosno 11.037,24 eura (83.160 kuna) za kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece do 14 godina starosti. Prema toj stopi, Hrvatska stoji bolje nego godinu ranije i prijašnjih godina. Međutim, to je tako samo naizgled.

Jer, makar oba izvještaja govorila o tome kako u brojnim zemljama, pa i u Hrvatskoj, napredujemo u borbi protiv siromaštva, zapravo su podaci dosta varljivi jer su mnoge Vlade, uključujući i našu, zbog pandemije i ostalih kriza, uvele mjere pomoći stanovništvu. Stoga, aktualne brojeve treba posebno pažljivo promotriti i u tom kontekstu, na što, uostalom, upozorava i UNDP. Ako tome dodamo i da pomaka kod siromašne djece gotovo i nema, onda je jasno kako je situacija i dalje prilično alarmantna.

Osim toga, i stope rizika od siromaštva razlikuju se po regijama u Hrvatskoj, baš kao što se razlikuju po zemljama Europe i svijeta. Tako, primjerice, ona u Panonskoj Hrvatskoj iznosi čak 25,9 posto, u Jadranskoj je 18,2 posto, u Sjevernoj Hrvatskoj 16 posto, dok je najniža u Zagrebu, u kojoj iznosi 9,5 posto.

Rizik od siromaštva različit utjecaj ima i na dobne skupine. I premda taj rizik najčešće raste s godinama života, uz dodatne rizične faktore, poput gubitka posla, posebno zabrinjavaju najnemoćniji među nama – djeca. Ona se, ni kriva ni dužna, već rađaju siromašna i u startu se bore s nemogućim uvjetima za život. A podaci od prije koju godinu kažu da je takvih čak 120 tisuća u Hrvatskoj, koji žive u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Mnoga od te djece već su danas bolesna, a na žalost male su šanse da se iz bolesti izvuku, a puno veće da će još teže oboljevati tijekom života, zbog svih problema s kojima se svakodnevno nose.

„Djeca, koja žive u siromaštvu, češće oboljevaju od respiratornih bolesti, poput astme i bronhitisa jer žive u vlaži i lošim stambenim uvjetima. Češće oboljevaju i od dijabetesa i anemije jer imaju ograničene prehrambene mogućnosti. Djeca koja se rađaju u ekstremnom siromaštvu – rađaju se s nižom porođajnom težinom, izložena su bolestima i gladi, a češće podliježu i ozljedama i invaliditetu, zbog nehumanih uvjeta u kojima žive, pokazalo nam je istraživanje UNICEF-a prije nekoliko godina, o siromaštvu djece predškolske dobi“, ističe prof. dr. sc. Olja Družić Ljubotina, profesorica Studijskog centra socijalnoga rada na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Loši stambeni i životni uvjeti ne štede ni odrasle, koji nisu imali sreće u životu.

Tako su istraživanja i praksa pokazali da značajan broj korisnika socijalne skrbi, koji primaju naknade jer su siromašni, imaju zdravstvene probleme. S obzirom na to da ih nitko nije vještačio i dokazao im radnu nesposobnost, u praksi se događaju apsurd: društvo im uvjetuje rad za opće dobro i bez naknade, a njihove zdravstvene poteškoće im to onemogućuju. Posljedično, takvi ljudi se, uz borbu sa siromaštvom i zdravljem, još moraju nositi i s etiketom ličnina i neradnika zbog sustava koji im nije pružio pomoć do kraja i sagledao kompletnu sliku kako ti ljudi žive.

„Praksa pokazuje da jedno veže drugo i da često siromašni ljudi oboljevaju ili da oboljeli ljudi postaju siromašni“, kaže prof. dr. sc. Družić Ljubotina, koja posebno ističe problem beskućništva, kao nezaobilazan problem siromaštva.

„Istraživanje o beskućništvu nam je pokazalo da čak trećina njih boluje od kroničnih bolesti, a četvrtina ih ima teškoće s mentalnim zdravljem. Ustanovili smo i da su tijekom 12 zadnjih mjeseci bili u prosjeku dva puta hospitalizirani i taj podatak jako zabrinjava“, objašnjava prof. dr. sc. Družić Ljubotina, posebno u kontekstu izostanka sustavne brige o zdravlju tih ljudi pa su oni prepušteni sebi, skloništima, prenoćištima, a tek rijetki među njima imaju bilo kakvu zdravstvenu skrb.

Iz životnih priča tih ljudi sasvim je jasno da u današnjem vremenu, s gospodarskim i inim krizama, tako malo čovjeka treba da od prihvaćenog člana društva vrlo brzo postane siromašan, isključen i zaboravljen. A onda, vrlo vjerojatno, i bolestan. Tužno je da tada većina odgovornih okreće glavu od problema i tumači statistiku kako im odgovara, tvrdeći da je u Hrvatskoj sve bolje. Međutim, dok god je itko gladan ili bolestan, bez prave pomoći države i društva, svaka je takva životna priča šamar na našim obrazima.

*** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.**

Previous **Koliko smo blizu cjepivu protiv raka?** Next **Budućnost liječenja raka je u personaliziranoj terapiji**

Dražena Lejo
Dražena Lejo novinstvom se počela baviti još 1996. u Večernjem listu, u kojem je bila novinarka i urednica dnevnih izdanja. Pisala je i za lifestyle magazin Plan B, a danas je autorica na Nismo same. Osim pisanja, profesionalno se bavi i savjetovanjem u komunikaciji.

RELATED POSTS

- Jesu li djeca osoba oboljelih od raka u povećanom riziku za razvoj bolesti?**
Natalija Dedić Plavetić, 21. svibnja 2018.
- Hrabre i uporne žene u borbi protiv siromaštva i bolesti**
Dražena Lejo, 26. studenoga 2023.
- Rak debelog crijeva i rektuma pogađa sve više mladih**
Nismo same, 25. ožujka 2017.

- NOVE OBJAVE**
 - Hrabre i uporne žene u borbi protiv siromaštva i bolesti**
26. studenoga 2023.
 - Pet zahtjeva Inicijative #NeZaboraviMe ministru zdravlja**
26. studenoga 2023.
 - Liste čekanja - metastaze hrvatskoga zdravstva (4)**
16. studenoga 2023.
- PREUZIMANJE SADRŽAJA**
 - Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nismosame.com.
 - Izrada i održavanje web stranice:
 - Udruga žena oboljelih i liječenih od raka NISMO SAME je korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.
- PRATITE NAS**
 - [🐦](#) [f](#) [@](#) [📺](#) [📺](#)

ISPRINTAJ ČLANAK

DONIRAJ